

Eeluuringu lähteülesanne

Tööobjekti ID: 3289

Lähteülesande ID: 5087

Eeluuringu nimi: Sutlepa mere kalade rändeteede avamine

Tööobjekti paiknemine:

- 1) kaitstava loodusobjekti nimi: Silma looduskaitseala
- 2) kaitstava loodusobjekti vööndite nimed:
 - Silma LKA, Saare piiranguvöönd;
 - Silma LKA, Tagalahe-Sutlepa sihtkaitsevöönd.
- 3) katastritunnus/ed: 44101:001:1052; 44101:001:1162; 44101:001:1450; 52001:001:1145; 52001:001:1199; 52001:001:1379; 52001:002:0060; 52001:002:0182; 52001:002:0204; 52001:002:0205; 52001:002:1170; 52001:004:0363; 52001:004:0364; 52001:005:0024; 52001:005:0174; 52001:005:0187; 52001:005:0268; 52001:005:0301; 52001:005:0303; 52001:005:0308; 52001:005:0343; 52001:005:0375; 52001:005:1300; 52001:005:2740; 52001:005:2871; 52001:005:2872; 52001:005:3250; 55201:001:0872; 55201:001:0879; 55201:001:0939; 55201:001:0972; 55201:001:0973.
- 4) kvartal/id ja eraldis/ed: VP502/1; VP502/2; VP502/3; VP502/4; VP502/5; VP517/34; VP517/89; VP542/3; VP542/4; VP543/6; VP590/33; VP591/1; VP591/2; VP591/3; VP591/4; VP591/5; VP591/6; VP591/7; VP591/8; VP591/9; VP592/1; VP592/2; VP592/19; VP593/1; VP593/2; VP593/3; VP593/4

Töögrupp: Veekogude taastamisprojektide koostamine

Väärtuse seisund:

Ajalooline kalade rändete Sutlepa mere, Võimere, Lehmamere ja Saaremõisa lahe vahelisel alal on osaliselt kinnikasvanud.

Tööde detailne kirjeldus:

Eesmärk on tellida ihtüoloogiline eeluuring, mis kirjeldab uuritava ala praegust seisundit, võimalusi rändeteede avamiseks ning analüüsib rändeteede avamise võimalikku mõju kaladele ja teistele kaitsealustele liikidele. Silma kaitsealal inventeeritud kaitsealuste liikide kohta on info leitav keskkonnaregistrist. Uuringu koostamisel tuleb lähtuda Silma looduskaitseala kaitse-eeskirjast.

Vastavalt ihtüoloogiliste eeluuringute tulemustele, tuleb loetleda põhilised tegevused, mis on vajalikud rändeteede avamiseks. Planeeritavad tegevused tuleb kirjeldada võimalikult detailselt, arvestades seejuures ka ligipääsude kirjeldamisega tööde alale.

Ihtüoloogilise eeluuringu eesmärk on uuringute läbiviimine Sutlepa mere, Võimere, Lehmamere ning Saaremõisa lahe vahelise osaliselt kinni kasvanud ajaloolise kalade rändeteede taasavamiseks. Eeluuringute käigus tuleb välja selgitada erinevate poolsiirdekalade (nt haug, karplased) rändevõimalused praeguses olukorras Sutlepa mere, Võimere, Lehmamere ja Saaremõisa lahe vahelisel taimestikku täis kasvanud alal. See on eelduseks rändeteede avamise eskiislahenduse väljatöötamiseks.

Eeluuringute läbiviimisest teavitatakse kõiki asjassepuutuvaid osapooli, kellelt küsitakse vajadusel kooskõlastusi ja arvamusi, et olulised seisukohad ja kaalutlused oleksid arvesse võetud.

Uurimistööde raames selgitatakse katsepüükide ja PIT telemetria uuringute abil välja kalade praegused liikumisvõimalused, samuti vajadused ja võimalikud lahendused rändeteede avamiseks ehk seega piirkonna noorkalade produktiooni tõstmiseks. Lisaks tuleb uuringute käigus välja selgitada Tahu lahe ja Sutlepa mere vahel paikneva kraavi seisukord, kalade praegused liikumisvõimalused ja mõju eelnimetatud lahtede vahelisele veevahetusele.

Katsepüügid

Katsepüükide eesmärk on kirjeldada Sutlepa mere, Saaremõisa lahe ja Tahu lahe kalastiku liigilist koosseisu ja arvukust ning selgitada välja kalade liikumisvõimalused nimetatud lahtede vahel.

- Seirepüügid peavad hõlmama vähemalt kahte kalade sigimisperioodi (kevadsuve).
- Katsepüüke tuleb teha nii Sutlepa meres, Saaremõisa lahes kui ka Tahu lahes vähemalt neljal korral jää minekust mai alguseni.
- Sutlepa mere ja Saaremõisa lahe vaheline kinnikasvanud ajalooline kalade rändetee tuleb uurimistööde käigus läbi käia ja kaardistada. Samuti tuleb läbi käia ja kaardistada Sutlepa mere ja Tahu lahe vaheline kinnikasvanud kuivenduskraav.

PIT telemetria uuring

- Sutlepa meres tuleb märgistada PIT märgistega kokku 300 isendit: 100 haugi, 100 ahvenat, 100 särge.
- PIT märgise registreerimiseks elektriseeritud antennid tuleb paigaldada Sutlepa ja Tahul lahe vahelisele kuivenduskraavile ning Riimi silmale. Riimi silm on Saunja ja Riimi mere vaheline läbipääs, mis võimaldab registreerida siirdekalu, mis laskuvad Sutlepa merest läbi Saaremõisa lahe ja Riimi mere süsteemi Saunja lahte (ajalooline rändetee).

Otoliidi mikrokeemia uuring

Eeluuringute raames tuleb läbi viia otoliidi mikrokeemia uuring, mille abil hinnatakse kas ja kui palju Sutlepa merest tabatud kaladest on hetkeolukorras siirdekalad ja millal nad on Sutlepa merre rännanud. Kalade otoliitide mikrokeemia abil (Sr:Ca ja Ba:Ca suhe) on võimalik kirjeldada nende liikumist mageveekogude ning riimveelise Läänemere vahel.

Otoliidi mikrokeemia uuringu tarvis tuleb Sutlepa merest püütud kaladelt kokku koguda otoliite 75 isendilt: haug 25, ahven 25, särge 25.

Tööde mahud:

Töö ID	Töö	Maht	Ühik
11293	1161501 Veekogude taastamisprojektide koostamine	1.0	tk

Lähteülesande koostaja: RMK looduskaitseosakonna veeökoloog Tuuli Teppo

Kuupäev: 17.12.2024

Asukohakaardid

